

Landelijke lijn Thermisch gereinigde grond (TGG)

Januari 2017

Communicatiestrategie

Uitgangspunten: open, eerlijk en actief communiceren

Doelgroepen:

Intern

Medewerkers in projecten waar TGG is toegepast
Overige RWS'ers

Extern

IenM
Markt (producenten TGG en aannemers)
Burgers
Politiek

Stakeholders (opdrachtgevers):

- Provincie
- Waterschap
- Gemeenten

Bij alle communicatie wordt onderstaande lijn gevolgd (moet worden afgestemd met Waterschap en Deltares).

Commented []: Producent is geen opdrachtgever. Als waterschappen en RWS willen we hen juist aanspreken om meer verantwoordelijkheid te nemen. Dus vind het wat onhandig om ze in hetzelfde rijtje te zetten.

Boodschap/woordvoeringslijn

Bij Perkpolder is thermisch gereinigde grond toegepast in de primaire kering. Ter invulling van de zorgplicht heeft Rijkswaterstaat opdracht gegeven aan Deltares om de civieltechnische eigenschappen van de dijk te controleren. Er bleek iets mis te zijn met de certificering van de grond. Ook kon niet worden gegarandeerd of de (kern van de) dijk bij Perkpolder aan de gewenste (civieltechnische) eigenschappen voldoet. Op grond van deze uitkomsten kijkt Rijkswaterstaat nu landelijk naar de toepassing van thermisch gereinigde grond om te beoordelen wat de stand van zaken is en (indien nodig) welke maatregelen gewenst zijn.

Rijkswaterstaat heeft de betrokken inspectiediensten op de hoogte gesteld van het feit dat de certificering van de thermisch gereinigde grond niet in orde bleek te zijn. RIVM is ingeschakeld om onderzoek te doen naar eventuele gevolgen voor de volksgezondheid.

TGG heeft niet overal dezelfde samenstelling. Uit voorzorg gaan we na welke eigenschappen de TGG op andere locaties heeft en bepalen we aan de hand daarvan of er maatregelen nodig zijn.

Totdat we een afstemde woordvoeringslijn hebben, is de woordvoeringslijn als volgt: Na onderzoek door Rijkswaterstaat is gebleken dat de thermisch gereinigde grond die bij Perkpolder is toegepast, niet aan de civieltechnische eigenschappen voldeed. Dit heeft mogelijk gevolgen voor de omgeving en de werknemers die de thermisch gereinigde grond hebben toegepast. Nader onderzoek is gestart. Zodra meer bekend is, zullen wij meer informatie verstrekken.

Contactpersonen

PPO

(hoofd Werkwijze Techniek en Technisch Management)
(werkwijze Techniek en Technisch management)
(Adviseur specialist waterbouw, PPO TTM)
(communicatie/woordvoering)

(communicatie/woordvoering)

WVL

(Bodem en uitvoering)
(communicatieadviseur)
(woordvoerder)

ZD

(Werkenpakket, WOB verzoek)
(woordvoering regio)

BS

(woordvoerder leefbaarheid)

Q&A Landelijk gebruik thermisch gereinigde grond (TGG)

Wat is thermisch gereinigde grond?

Thermisch gereinigde grond is grond die in een draaiende metalen trommel onder zeer hoge temperatuur is gereinigd waardoor organische verontreinigingen zijn verdampt. Dit materiaal is geschikt om in o.a. dijken te gebruiken.

Waarom wordt thermisch gereinigde grond toegepast?

Hergebruik van afvalstoffen wordt beleidsmatig voorgestaan (circulariteit/duurzaamheid). Thermisch gereinigde grond is en wordt ook in (grond)werken toegepast.

Wat is het probleem met thermisch gereinigde grond?

De civieltechnische eigenschappen van thermisch gereinigde grond zijn anders dan van 'gewone' grond. Dat brengt het risico met zich mee dat grondwerken gemaakt van dit materiaal niet de gewenste functionele eigenschappen hebben.

Het milieuhygiënische beleidskader voor toepassen van thermisch gereinigde grond voorziet op dit moment niet in een beoordeling van het uitlooggedrag omdat TGG beschouwd wordt als grond in plaats van als bouwstof. Dit brengt het risico met zich mee dat uitloging leidt tot verontreiniging van grond- en oppervlaktewater.

Is het gebruik van TGG gevaarlijk voor de volksgezondheid?

Na toepassing en zolang het niet aan het oppervlak komt is thermisch gereinigde grond niet gevaarlijk voor de volksgezondheid.

Tijdens het werken met het materiaal bestaan er bij direct contact bijvoorbeeld door verstuiving risico's voor de gezondheid. Daarom is hierop ARBO-wetgeving van toepassing. Deze schrijft maatregelen voor die het risico op gezondheidseffecten als gevolg van het verwerken van TGG wegnemen. Een voorbeeld van zo'n maatregel is sproeien om verstuiving tegen te gaan.

Is het materiaal conform de ARBO-eisen verwerkt?

?????

Wat is het gezondheidsrisico voor mensen die met dit product in aanraking zijn geweest?

Is TGG gevaarlijk voor het milieu?

TGG is volgens het besluit bodemkwaliteit geschikt materiaal om in of op de bodem als grond te gebruiken. Het besluit bodemkwaliteit is gemaakt om te voorkomen dat bodem en grondwater verontreinigd raken. TGG moet verplicht met een kwaliteitscertificaat geleverd worden (vereiste van het BBK) om aan te tonen dat het aan de milieukwaliteitsnormen van het BBK voldoet. Daarnaast kent het BBK een zorgplicht op grond waarvan wij de kwaliteit van het grondwater bewaken. Op basis van deze zorgplicht zijn wij nu gestart met diverse onderzoeken. Die onderzoeken zullen mede uitwijzen of toepassen van TGG onder de huidige voorwaarden altijd ongevaarlijk is voor het milieu.

Wat gebeurt er als er verontreinigingen gemeten worden?

Als er verontreinigingen worden gemeten zullen maatregelen getroffen worden om risico's voor mens en milieu weg te nemen. Mogelijke maatregelen zijn grondwatersanering of in het uiterste

Commented []: Doorgehaald, want de thermische reiniging is juist gericht op het verbeteren van de milieuhygiënische eigenschappen. Dus dat deze eigenschappen anders zijn dan van gewone grond is niet het probleem.

Commented []: Stof lag in de huizen! Is dus niet gelukt. Vandaar een nieuwe vraag.

C

geval verwijderen van het materiaal.

Ook kunnen de uitkomsten van de monitoring aanleiding geven zijn om als opdrachtgever in het vervolg eigen regels (in het contract/de opdracht/de werkwijze) toe te voegen aan de wettelijke regels (BBK) voor toepassen van TGG. Daarom is monitoring heel belangrijk.

Zijn de werken waarin TGG is toegepast nu wel veilig?

Ja, de werken waarin TGG is toegepast zijn op dit moment veilig en functioneel.

Maken jullie je zorgen?

Niet bij voorbaat. De dijken en andere werken zijn op dit moment veilig en functioneel. We zijn ons bewust van onze zorgplicht en intensiveren de onderzoeken als dat nodig blijkt te zijn. De wetgever heeft voor de zekerheid de zorgplicht als vangnet ingebouwd. De monitoring is gericht op civieltechnische en milieuhygiënische aspecten.

Hoe houdt RWS betrokkenen op de hoogte van de uitkomsten van de onderzoeken?

De direct betrokkenen worden persoonlijk op de hoogte gebracht. Nadere informatie is altijd op te vragen bij de informatielijn van Rijkswaterstaat 0800-8002.

Mag een aannemer zomaar besluiten om thermisch gereinigde grond te gebruiken?

Contracten van RWS geven aannemers de ruimte om het werk zelf vorm te geven uiteraard conform wettelijke regelgeving. Als aan de juiste voorwaarden wordt voldaan mag een aannemer thermisch gereinigde grond toepassen.

Hoe gaat Rijkswaterstaat nu om met TGG?

Op dit moment vindt overleg plaats met de markt en met de certificerende instellingen. Daarnaast past RWS voorlopig geen TGG toe, totdat er meer duidelijkheid is.

Hoe wordt getest of de TGG aan de eisen voldoet?

Wie controleert de certificaten?

Is alle TGG schadelijk?

Heeft RWS een overzicht van de projecten waar TGG is toegepast?

Zijn er meer plekken waar TGG tot problemen heeft geleid?

Sinds wanneer is bekend dat er problemen zijn met TGG?

Q&A Gebruik thermisch gereinigde grond bij Perkpolder

Wat is er aan de hand in Perkpolder?

Tot hier ben ik gekomen. In feite wordt het hier herhalen. Maar onderstaande antwoord klopt niet volgens mij. Ik dacht dat onze zorgen over de civieltechnische eigenschappen aanleiding waren om onderzoek te starten. Dat komt immers precies als het gaat om een primaire kering. Dat is anders dan in andere toepassingen. Zorgplicht gaat uiteraard ook daarover en niet alleen over milieu.

Bij een van de werken (Perkpolder) heeft Deltares een onderzoek gedaan naar mogelijk toxiciteit van het gebruikte materiaal. Resultaten van het onderzoek van Deltares laten zien dat de grond die gebruikt is bij Perkpolder op enkele punten van de norm afwijken. Of dat gevolgen heeft, verdient nader onderzoek. Dit onderzoek richt zich op de effecten voor de dijk en de omgeving. Om te achterhalen wat de gevolgen zijn van blootstelling tijdens verwerking moet RIVM geraadpleegd worden.

Monitoring bij Perkpolder wijst uit dat er een discrepantie is tussen de certificering en het gebruikte materiaal. Het gebruikte materiaal bij Perkpolder wijkt soms af van de norm wat wellicht milieurisico's met zich mee kan brengen of ARBO risico's oplevert bij contact met het product. Het product zit nu in de dijk verwerkt waardoor contact nu onmogelijk is. We onderzoeken of er

Commented []: Hierover is eigenlijk nog geen besluit genomen. We hadden meerdere varianten van nee, via nee tenzij tot ja mits.

Commented []: Dit moet ingeleid worden met de mededeling dat we pas na uitvoering bemerkten dat het materiaal niet aan het certificaat voldeed. Normaliter moet je namelijk altijd van tevoren "achterhalen" wat de (arbo) risico's zijn van blootstelling tijdens verwerking.

Commented [(8)]: Eind week 52 is door van PPO contact gelegd met RIVM, antwoorden zitten in de pijplijn.

Commented []: Indien dit reeds vaststaat graag medlen aan ILT en aannemer en producent daarop aanspreken vanuit project.

maatregelen nodig zijn voor de langere termijn. Tijdens de aanleg van de dijk is er wel contact geweest tussen mens en product. Mensen die direct in contact zijn geweest met het materiaal zijn geïnformeerd.

Wanneer zijn de onderzoeken bij Perkpolder in het kader van de zorgplicht klaar?

Rijkswaterstaat monitort de grond bij Perkpolder de komende twee jaar waarbij tussentijdse resultaten beschikbaar komen. Het eerste tussentijds resultaat verwacht Rijkswaterstaat in het voorjaar van 2017.

Dit speelt in Perkpolder. Speelt het ook op andere plekken?

Nee dit is niet verplicht ogv het BBK. TGG behoeft niet onder IBC condities te worden toegepast. Mogelijk geven resultaten van dit onderzoek perkpolder aanleiding om ook andere toepassingen van TGG te gaan monitoren.

Het rapport dateert van mei 2016. Waarom onderneemt Rijkswaterstaat pas zo laat actie?

Het rapport is intern besproken en vervolgens is bij Deltares een opdracht uitgezet voor een vervolgonderzoek. Ook de aannemer is op de hoogte gebracht om uit te zoeken hoe het materiaal tijdens de aanleg verwerkt is (Arbo-technische aspecten). Met deze eerste uitkomsten en mogelijk handelsperspectief worden nu de direct betrokkenen op de hoogte gebracht.

Achtergrondinformatie

Landelijk (I&M) beleid en regelgeving inzake hergebruik van afvalstoffen waaronder thermisch gereinigde grond

Hergebruik van afvalstoffen wordt beleidsmatig voorgestaan uit oogpunt van duurzaamheid (circulariteit) .

Het Besluit Bodemkwaliteit geeft het milieuhygiënische kader voor het op of in de bodem toepassen van afvalstoffen zoals grond en Thermisch Gereinigde Grond (TGG), bagger en (niet vormgegeven) bouwmaterialen zoals puin, slakken, AVI as, etc. Het milieuhygiënische kader bestaat uit normen voor de chemische samenstelling, normen voor de mate waarin stoffen kunnen uitlogen en technische voorwaarden voor het onder IBC condities toepassen van de diverse afvalstoffen.

Daarnaast is via het besluit Bodemkwaliteit een kwaliteitsborgingssysteem (Kwalibo) van toepassing op zowel de productie van secundaire bouwmaterialen (afvalverwerking) als op handelingen zoals het nemen van monsters en het analyseren daarvan. Tevens geldt een zorgplicht voor de eigenaar van grondwerken waarin afvalstoffen zijn toegepast. Vanwege de zorgplicht heeft RWS voor de onder IBC condities toegepaste afvalstoffen, een landelijk monitoringsprogramma opgezet.

Het Besluit Bodemkwaliteit stelt geen eisen aan de civieltechnische eigenschappen van afvalstoffen. **(bijvoorbeeld: Zand heeft andere eigenschappen dan TTG. Je kunt het dus niet op dezelfde manier t**

et Arbo-besluit is van toepassing op het daadwerkelijk in het grondwerk toepassen van de afvalstoffen. (bij het toepassen van TTG geldt Arbo-wetgeving)

RWS beleid/werkwijze inzake hergebruik van afvalstoffen

Rijkswaterstaat wil het beleid voor hergebruik van afvalstoffen graag in de praktijk brengen. In vele projecten is en wordt dit dan ook gedaan zodat er relatief veel ervaring is opgedaan, met name in de wegenbouw.

Op grond van de ervaringen is geconstateerd dat het I&M beleidskader de relevante civiel technische aspecten niet afdekt. Het is daarom niet gegarandeerd dat een afvalstof, die conform het besluit Bodemkwaliteit mag worden toegepast, de voor een specifieke toepassing vereiste civieltechnische eigenschappen heeft. Dat kan ertoe leiden dat schade optreedt. In 2008/2009 moest bijvoorbeeld de A28 opgebroken worden i.v.m. bloemkoolvorming van de toegepaste hoogovenslakken in de fundering. Deze schadepost was destijds 200 miljoen euro. Reden voor onze toenmalige Minister om aan de DG opdracht te geven maatregelen te treffen om herhaling te voorkomen. Hier is - in opdracht van bestuur RWS - een lijst met gevalideerde bouwstoffen uit

Maar voren gekomen (gebaseerd op de CROW-standaard). Indien een aannemer een niet-gevalideerd materiaal wil toepassen, kan dit door projectspecifiek een materiaalspecifieke verklaring aan te vragen bij het steunpunt Wegen.

Het gebruik van thermisch gereinigde grond is niet nieuw voor Rijkswaterstaat. In diverse ophogingen is dit materiaal reeds met succes toegepast (A50, Noordwaard, Overdiep). Met toepassingen in de waterbouw is minder ervaring opgedaan. Hiervoor is binnen RWS (nog) geen steunpunt ingericht.

In het project Perkpolder

Perkpolder:

In het project Perkpolder is, in plaats van gewoon ophoogzand, thermisch gereinigde grond in de kern van de dijk toegepast.

Ter invulling van de zorgplicht heeft RWS aan Deltares opdracht gegeven om na het toepassen van de TGG in de primaire kering Perkpolder de civieltechnische kwaliteit van de nieuw aangelegde dijk te verifiëren. Het bleek dat niet direct kon worden aangetoond dat de kwaliteit van de (kern van de) dijk aan de gewenste (civieltechnische) eisen voldoet. Op dit moment vindt daarom vervolgonderzoek plaats naar de civieltechnische- en milieuhygiënische eigenschappen van de in het project toegepaste partijen TGG. Ook wordt onderzocht in hoeverre uitloging naar grond- en oppervlaktewater en het aanpalend natuurgebied optreedt. Hierbij wordt samengewerkt met het waterschap Scheldestromen. Het vervolgonderzoek wordt uitgevoerd door Deltares en RIVM en gaat ook in op vragen die door omgevingspartijen zijn gesteld.

Met de uitkomst van dit vervolgonderzoek zal bezien worden of en wanneer in het project Perkpolder maatregelen nodig zijn om de dijk aan de eisen te laten voldoen. Meest verregaande maatregel zou zijn om na verloop van tijd de TGG weer uit de dijk te laten verwijderen. Dit onderzoek heeft een looptijd van twee jaar met tussentijdse resultaten. Het eerste resultaat wordt in het voorjaar van 2017 verwacht.

Ook in bredere zin zal RWS de uitkomsten benutten om de RWS werkwijze te verbeteren en aan te dringen op het verbeteren van (de werking van) het I&M beleidskader¹.

¹ Bijvoorbeeld: TGG in BBK niet langer zien als grond maar als bouwstof zodat uitlooggedrag moet worden onderzocht. Certificaat en productieproces TGG (laten) verbeteren door hierbinnen ook aandacht te geven aan civiel technische eigenschappen.